

Bruxelles, 7.12.2022
COM(2022) 698 final

2022/0404 (COD)

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din [xxxx]

de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2013/36/UE și (UE) 2019/2034 în ceea ce privește tratamentul riscului de concentrare față de contrapărți centrale și al riscului de contraparte pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate compensate la nivel central

(Text cu relevanță pentru SEE)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Prezenta propunere face parte din inițiativa prin care se urmărește să se asigure că UE dispune de un ecosistem de compensare centrală sigur, solid și competitiv, promovând astfel uniunea piețelor de capital (UPC) și consolidând autonomia strategică deschisă a UE. Atâta vreme cât sunt solide și sigure, contrapărțile centrale (CPC-uri) sporesc încrederea sistemului financiar și sprijină în mod decisiv lichiditatea piețelor-cheie. Siguranța, soliditatea și competitivitatea unui ecosistem de compensare centrală reprezintă o condiție prealabilă pentru dezvoltarea în continuare a respectivului ecosistem. Ecosistemul de compensare centrală al UE ar trebui să le permită firmelor din UE să își acopere riscurile cu eficiență și în siguranță, garantând, în același timp, stabilitatea financiară în sens mai larg. Astfel, compensarea centrală va sprijini economia UE. Un ecosistem competitiv și eficient de compensare centrală la nivelul UE va spori activitățile de compensare, dar compensarea implică și riscuri, prin faptul că tranzacțiile sunt centralizate în câteva CPC-uri de importanță financiară sistemică. Prin urmare, CPC-urile trebuie să gestioneze în mod corespunzător respectivele riscuri și să continue să fie supravegheate cu rigurozitate atât la nivel național, cât și la nivelul mai larg al UE.

În plus, din 2017 se exprimă în mod repetat preocupări cu privire la riscurile continue pentru stabilitatea financiară a UE – în special într-un scenariu de criză –, care decurg din concentrarea excesivă a compensării în câteva CPC-uri din țări terțe. Pot apărea, chiar dacă probabilitatea este scăzută, evenimente cu risc ridicat, iar UE trebuie să fie pregătită să le facă față¹. Deși CPC-urile din UE au dat, în general, dovadă de reziliență de-a lungul tuturor acestor evoluții, experiența a arătat că ecosistemul de compensare centrală al UE poate deveni mai puternic, în beneficiul stabilității financiare. Cu toate acestea, autonomia strategică deschisă înseamnă, de asemenea, că UE trebuie să se protejeze împotriva riscurilor pentru stabilitatea financiară care pot apărea când participanții pe piață ai UE depind în mod excesiv de entități din țări terțe, dat fiind că o astfel de dependență poate fi sursă de vulnerabilități. Pentru depășirea acestei situații, inițiativa din care face parte prezenta propunere vizează mărirea lichidității în cadrul CPC-urilor din UE, consolidarea capacității de compensare centrală a UE și reducerea riscurilor pentru stabilitatea financiară a UE care decurg din expunerile excesive față de CPC-uri din țări terțe. În consecință, se prevede, printre altele, ca toți participanții pe piață supuși unei obligații de compensare să dețină conturi active la CPC-uri din UE pentru a compensa cel puțin o anumită proporție din serviciile care au fost identificate de ESMA ca având o importanță sistemică apreciabilă pentru stabilitatea financiară a UE.

Deși cea mai mare parte a măsurilor legislative de punere în aplicare a acestui pachet sunt cuprinse în propunerea Comisiei de regulament de modificare a Regulamentului (UE)

¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Sistemul economic și financiar european: promovarea deschiderii, a solidității și a rezilienței”, COM(2021) 32.

nr. 648/2012² (EMIR), așa-numita revizuire „EMIR 3”, prezenta propunere conține modificări ale Directivei 2013/36/UE³ (Directiva privind cerințele de capital sau „CRD”), ale Directivei (UE) 2019/2034⁴ (Directiva privind firmele de investiții sau „IFD”) și ale Directivei 2009/65/CE⁵ (Directiva privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare sau „Directiva OPCVM”), modificări necesare pentru a se asigura atât îndeplinirea obiectivelor din revizuirea EMIR 3, cât și coerența. Prin urmare, cele două propuneri ar trebui citite în coroborare.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Inițiativa din care face parte prezenta propunere are legătură și este în concordanță cu alte politici și inițiative în curs ale UE care vizează (i) promovarea uniunii piețelor de capital⁶, (ii) consolidarea autonomiei strategice deschise a UE⁷ și (iii) sporirea eficienței și eficacității supravegherii la nivelul UE.

Prezenta propunere introduce un număr limitat de modificări ale CRD și, respectiv, ale IFD, prin care instituțiile și, respectiv, firmele de investiții, precum și autoritățile lor competente sunt încurajate să abordeze în mod sistematic orice risc de concentrare excesivă care poate decurge din expunerile lor față de CPC-uri, în special față de CPC-urile de importanță sistemică din țări terțe (CPC de nivel 2) care oferă servicii considerate de ESMA ca având o importanță sistemică apreciabilă, reflectând obiectivul de politică mai larg al unei autonomii strategice deschise în domeniul macroeconomic și domeniul financiar, în special, dar nu numai, prin dezvoltarea în continuare a infrastructurilor pieței financiare din UE și prin sporirea rezilienței acestora. Mai multă compensare centrală în cadrul CPC-urilor din UE va contribui, de asemenea, la mai multă eficiență a mecanismelor posttranzacționare, care reprezintă piatra de temelie a unei UPC solide. Propunerea cuprinde și modificări ale Directivei OPCVM, prin care se elimină limitele riscului de contraparte pentru toate tranzacțiile cu instrumente financiare derivate care sunt compensate la nivel central de o CPC autorizată sau recunoscută în temeiul Regulamentului (UE) nr. 648/2012, stabilindu-se astfel condiții de concurență echitabile între instrumentele financiare derivate tranzacționate la bursă și cele extrabursiere și reflectându-se mai bine rolul de reducere a riscurilor pe care îl au CPC-urile în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Prezenta inițiativă ar trebui privită în contextul agendei mai ample a Comisiei privind sporirea siguranței, a solidității, a eficienței și a competitivității piețelor UE, reprezentată de inițiativele

² Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții, JO L 201, 27.7.2012.

³ Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, JO L 176, 27.6.2013.

⁴ Directiva (UE) 2019/2034 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind supravegherea prudențială a firmelor de investiții și de modificare a Directivelor 2002/87/CE, 2009/65/CE, 2011/61/UE, 2013/36/UE, 2014/59/UE și 2014/65/UE, JO L 314, 5.12.2019.

⁵ Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) (reformare), JO L 302, 17.11.2009.

⁶ Comunicarea Comisiei intitulată „O uniune a piețelor de capital pentru cetățeni și întreprinderi – un nou plan de acțiune”, COM(2020) 590.

⁷ Comunicarea Comisiei intitulată „Sistemul economic și financiar european: promovarea deschiderii, a solidității și a rezilienței”, COM(2021) 32.

privind UPC și autonomia strategică deschisă. Siguranța, eficiența și competitivitatea acordurilor posttranzacționare, în special a compensării centrale, sunt elemente esențiale ale unor piețe de capital solide. O piață de capital complet funcțională și integrată va permite economiei UE să crească într-un mod durabil și să fie mai competitivă, în conformitate cu prioritatea strategică a Comisiei pentru o economie în serviciul cetățenilor, axată pe crearea unor condiții adecvate pentru noi locuri de muncă, creștere economică și investiții.

Inițiativa în chestiune nu are un impact direct și/sau identificabil care să ducă la prejudicii semnificative sau să afecteze consecvența cu obiectivele în materie de neutralitate climatică și obligațiile care decurg din Legea europeană a climei⁸.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic

CRD, IFD și, respectiv, Directiva OPCVM alcătuiesc cadrul de reglementare și de supraveghere pentru instituțiile de credit, firmele de investiții și, respectiv, fondurile OPCVM, care pot utiliza serviciile oferite de CPC-uri din UE și din țări terțe. Aceste directive au fost adoptate în temeiul articolului 53 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), întrucât vizau coordonarea dispozițiilor privind accesul la activități ale instituțiilor de credit, ale societăților de investiții și ale OPCVM și exercitarea acestor activități. Având în vedere că prezenta inițiativă propune noi acțiuni de politică pentru asigurarea realizării acestor obiective, adoptarea propunerii legislative aferente ar urma să aibă același temei juridic.

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Prezenta propunere face parte din pachetul legislativ prin care se urmărește sporirea gradului de atractivitate a CPC-urilor din UE prin facilitarea capacității CPC-urilor din UE de a introduce noi produse pe piață și prin reducerea costurilor de asigurare a conformității, precum și prin consolidarea supravegherii la nivelul UE a CPC-urilor din UE. În cadrul acțiunii UE se va aborda, de asemenea, dependența excesivă a UE de CPC-uri de nivel 2 din țări terțe, în scopul de a se reduce riscurile pentru stabilitatea financiară a UE. O piață sigură, solidă, eficientă și competitivă a serviciilor de compensare centrală contribuie la un grad mai mare de profunzime și de lichiditate al piețelor din UE și este esențială pentru buna funcționare a UPC.

Prezenta propunere introduce modificări ale CRD și, respectiv, ale IFD, prin care instituțiile și, respectiv, firmele de investiții, precum și autoritățile lor competente sunt încurajate să abordeze în mod sistematic orice risc de concentrare excesivă care poate decurge din expunerile lor față de CPC-uri, în special față de CPC-uri de nivel 2, reflectând obiectivul de politică mai larg al unui ecosistem mai sigur, mai solid și mai competitiv de compensare centrală în UE. Propunerea cuprinde și modificări ale Directivei OPCVM, prin care se elimină limitele riscului de contraparte pentru toate tranzacțiile cu instrumente financiare derivate care

⁸ Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”), JO L 243, 9.7.2021.

sunt compensate la nivel central de o CPC autorizată sau recunoscută în temeiul Regulamentului (UE) nr. 648/2012, stabilindu-se astfel condiții de concurență echitabile între instrumentele financiare derivate tranzacționate la bursă și cele extrabursiere și reflectându-se mai bine rolul de reducere a riscurilor pe care îl au CPC-urile în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate.

Statele membre și autoritățile naționale de supraveghere nu pot să abordeze singure riscurile sistemice ale CPC-urilor cu grad ridicat de integrare și interconectare, care funcționează la nivel transfrontalier, dincolo de jurisdicțiile naționale. Ele nu pot nici să diminueze riscurile care decurg din divergența practicilor de supraveghere naționale. Singure, statele membre nu pot nici să stimuleze compensarea centrală în UE, nici să remedieze ineficiența cadrului de cooperare dintre autoritățile naționale de supraveghere și autoritățile UE. Prin urmare, având în vedere amploarea acțiunilor, aceste obiective pot fi realizate mai bine la nivelul UE, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

- **Proportionalitatea**

Prezenta propunere introduce un număr limitat de modificări ale CRD, ale IFD și ale Directivei OPCVM, în scopul încurajării compensării prin CPC-uri din UE. Propunerea ține cont pe deplin de principiul proporționalității, fiind adecvată pentru atingerea obiectivelor, fără a depăși ceea ce este necesar în acest scop. Ea este compatibilă cu principiul proporționalității, ținând cont de echilibrul corespunzător dintre interesul public relevant și eficiența măsurilor propuse din punctul de vedere al costurilor. Proportionalitatea opțiunilor de politică preferate este evaluată mai amănunțit în capitolele 7 și 8 din evaluarea impactului care însoțește prezentul document.

- **Alegerea instrumentului**

CRD, IFD și Directiva OPCVM sunt directive și, prin urmare, trebuie modificate printr-un instrument juridic de aceeași natură.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente**

Serviciile Comisiei au efectuat consultări extinse, implicând activ o gamă largă de părți interesate, inclusiv organe ale UE [BCE, Comitetul european pentru risc sistemic (CERS), autorități europene de supraveghere (AES-uri)], state membre, membri ai Comisiei pentru afaceri economice și monetare a Parlamentului European, sectorul serviciilor financiare (bănci, fonduri de pensii, fonduri de investiții, societăți de asigurare etc.), precum și societăți nefinanciare, pentru a evalua dacă EMIR asigură în mod suficient stabilitatea financiară a UE. Din acest proces a reieșit că există riscuri continue pentru stabilitatea financiară a UE, ca urmare a concentrării excesive a compensării într-un număr restrâns de CPC-uri din țări terțe. Aceste riscuri sunt deosebit de relevante într-un scenariu de criză.

Cu toate acestea, având în vedere intrarea relativ recentă în vigoare a EMIR 2.2 și faptul că unele cerințe nu se aplică încă⁹, serviciile Comisiei nu au considerat oportun să pregătească o evaluare în lanț completă a întregului cadru. În schimb, au fost identificate dinainte domenii-cheie pe baza contribuțiilor părților interesate și a analizei interne – elementele relevante sunt explicate în detaliu în evaluarea impactului, iar lipsa de eficiență și lipsa de eficacitate a normelor actuale sunt puse în evidență în secțiunea referitoare la definirea problemei (în secțiunea referitoare la definirea problemei, secțiunea 3 din evaluarea impactului care însoțește prezenta propunere, sunt explicate în detaliu ineficiența și ineficacitatea normelor actuale).

- **Consultările cu părțile interesate**

Comisia a consultat părțile interesate de-a lungul întregului proces de pregătire a inițiativei pentru revizuirea EMIR, pe care o însoțește prezenta propunere. Consultările au constat în special în următoarele:

- o consultare specifică organizată de Comisie în perioada 8 februarie-22 martie 2022¹⁰. S-a decis asupra unei consultări specifice, întrucât întrebările s-au axat pe un domeniu foarte specific și destul de tehnic. Prin intermediul formularului online au răspuns la consultarea specifică 71 de părți interesate, dar au existat și câteva răspunsuri confidențiale, care au fost transmise prin e-mail;
- o cerere de contribuții organizată de Comisie în perioada 8 februarie-8 martie 2022¹¹;
- consultări cu părțile interesate, care au fost organizate prin intermediul Grupului de lucru privind oportunitățile și provocările transferului de instrumente financiare derivate din Regatul Unit în UE în prima jumătate a anului 2021 și care au cuprins mai multe reuniuni de informare cu părțile interesate, în februarie, martie și iunie 2021;
- o reuniune cu deputați din Parlamentul European, care avut loc la 4 mai și care a fost urmată de reuniuni bilaterale;
- reuniuni cu experți din statele membre, care au avut loc la 30 martie 2022, 16 iunie 2022 și 8 noiembrie 2022;
- reuniuni ale Comitetului pentru servicii financiare, care au avut loc la 2 februarie și 16 martie 2022;
- reuniuni ale Comitetului economic și financiar, care au avut loc la 18 februarie și 29 martie 2022;
- reuniuni bilaterale cu părțile interesate, precum și primirea de informații confidențiale de la o gamă largă de părți interesate.

Principalele mesaje ale acestui proces de consultare au fost următoarele:

⁹ De exemplu, nu au fost adoptate încă standardele tehnice de reglementare (STR-uri) privind procedura de aprobare a unei extinderi de servicii și, respectiv, procedura de aprobare a modificărilor aduse modelelor de risc în temeiul articolului 15 și, respectiv, al articolului 49 din EMIR.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/regulatory-process-financial-services/consultations-banking-and-finance/targeted-consultation-review-central-clearing-framework-eu_en.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13378-Compensarea-în-cazul-instrumentelor-financiare-derivate-revizuirea-regulamentului-privind-infrastructura-pietei-europene_ro.

- întrucât lucrările au început în 2021, va fi nevoie de timp pentru sporirea gradului de atractivitate a compensării centrale, pentru încurajarea dezvoltării de infrastructuri ale UE și pentru mecanismele de supraveghere din UE;
- au fost identificate o serie de măsuri care ar putea contribui la sporirea gradului de atractivitate a CPC-urilor și a activităților de compensare din UE, precum și la asigurarea unei gestionări și supravegheri corespunzătoare a riscurilor acestora;
- aceste măsuri nu numai că țin de competența Comisiei și a colegiilor, ci ar putea să necesite acțiuni și din partea BCE, a băncilor centrale naționale, a AES-urilor, a autorităților naționale de supraveghere, a CPC-urilor și a băncilor;
- din consultare a reieșit că participanții pe piață preferă, în general, ca măsurile de reglementare să fie abordate din perspectiva pieței, pentru a se reduce la minimum costurile și pentru a li se permite participanților pe piață ai UE să rămână competitivi la nivel internațional;
- măsurile de reglementare s-au bucurat totuși de un anumit sprijin, mai ales când reglementarea în cauză permite un proces mai rapid de aprobare a noilor produse și servicii ale CPC-urilor¹²;
- măsurile considerate utile pentru sporirea gradului de atractivitate a CPC-urilor din UE au fost: menținerea unui cont activ la o CPC din UE, măsurile de facilitare a extinderii serviciilor CPC-urilor din UE, lărgirea gamei de participanți la compensare, modificarea normelor de contabilitate de acoperire și îmbunătățirea condițiilor de finanțare și de administrare a lichidității pentru CPC-urile din UE.

Inițiativa este alcătuită din două propuneri legislative în care se ține seama de aceste observații ale părților interesate, precum și de observațiile primite în cadrul reuniunilor la care au participat o gamă largă de părți interesate și autorități și instituții ale UE. Inițiativa cuprinde modificări specifice ale EMIR, ale Regulamentului privind cerințele de capital, ale Regulamentului privind fondurile de piață monetară, ale CRD, ale IFD și ale Directivei OPCVM, care vizează:

- (a) sporirea gradului de atractivitate a CPC-urilor din UE prin simplificarea procedurilor de lansare a produselor și de modificare a modelelor și a parametrilor și prin introducerea unei aprobări în lipsa unei obiecții/unei aprobări/unei examinări *ex post* a anumitor modificări. Se permite astfel CPC-urilor din UE să introducă mai rapid produse noi și modificări ale modelelor și se asigură în același timp că riscurile sunt luate în considerare în mod adecvat, fără a se pune în pericol stabilitatea financiară, ceea ce mărește competitivitatea CPC-urilor din UE;
- (b) încurajarea compensării centrale în UE, pentru a se proteja stabilitatea financiară prin impunerea membrilor compensatori și a clienților a obligației de a deține, direct sau indirect, un cont activ la CPC-uri din UE, și facilitarea compensării de către clienți vor contribui la reducerea expunerii față de CPC-uri de nivel 2 din țări terțe și, astfel, a dependenței excesive de acestea, care reprezintă un risc pentru stabilitatea financiară a UE;

¹² Nu prea au fost sprijinite/au fost sprijinite într-o măsură limitată introducerea unor cerințe mai mari de capital în CRR pentru expunerile față de CPC-uri de nivel 2 din afara UE, obiectivele de reducere a expunerii față de anumite CPC-uri de nivel 2 din afara UE, obligația de compensare în UE și instrumentele macroprudențiale.

- (c) îmbunătățirea evaluării și gestionării riscurilor transfrontaliere: asigurarea faptului că autoritățile din UE dispun de competențe și informații adecvate pentru a monitoriza riscurile legate atât de CPC-uri din UE, cât și de CPC-uri din țări terțe, inclusiv prin consolidarea cooperării lor în materie de supraveghere în cadrul UE.

- **Obținerea și utilizarea cunoștințelor de specialitate**

La elaborarea prezentei propuneri, Comisia s-a bazat pe următoarele cunoștințe de specialitate și date externe, inclusiv din partea ESMA, a CERS și a participanților pe piața financiară, astfel cum sunt prezentate în detaliu în propunerea de revizuire a EMIR 3, pe care o însoțește prezenta propunere.

- **Evaluarea impactului**

Comitetul de control normativ a examinat evaluarea impactului pentru pachetul legislativ din care face parte prezenta propunere. Evaluarea impactului, care este descrisă în detaliu în propunerea de revizuire a EMIR 3, pe care o însoțește prezenta propunere, a primit un aviz pozitiv cu rezerve din partea Comitetului de control normativ la 14 septembrie 2022.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Prin inițiativă se urmăresc sporirea gradului de atractivitate a CPC-urilor din UE, reducerea dependenței excesive a participanților pe piața ai UE de CPC-uri de nivel 2, protejarea stabilității financiare a UE și consolidarea autonomiei strategice deschise a UE. Ca atare, scopul, în special cel al propunerii de directivă de modificare a CRD, a IFD și a Directivei privind OPCVM, nu este o reducere a costurilor în sine.

- **Drepturile fundamentale**

UE s-a angajat să respecte standarde ridicate de protecție a drepturilor fundamentale și este parte la numeroase convenții privind drepturile omului. În acest context, propunerea respectă aceste drepturi, în special drepturile economice, astfel cum sunt prevăzute în principalele convenții ale ONU privind drepturile omului, în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care este parte integrantă a tratatelor UE, și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Propunerea de directivă de modificare a CRD, a IFD și a Directivei OPCVM nu va avea impact asupra bugetului UE, cum nu are nici propunerea de revizuire a EMIR, pe care prezenta propunere o completează, astfel cum se explică în secțiunea 8.2.5 din evaluarea impactului.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și modalitățile de monitorizare, evaluare și raportare**

Modificările sunt strâns interconectate cu revizuirea EMIR 3. Prin urmare, ar trebui luate în considerare mecanisme coroborate cu cele prevăzute în propunerea respectivă. Mecanismul comun de monitorizare va colecta datele necesare pentru monitorizarea indicatorilor-cheie (utilizarea unor conturi active, numărul de conturi active, proporția tranzacțiilor compensate

prin conturi active, volumul și concentrarea excesivă a expunerilor față de diferite tipuri de CPC-uri). Acest lucru va permite evaluarea viitoare a noilor instrumente de politică. Prin efectuarea cu regularitate a procesului de supraveghere și evaluare (SREP) și a unor exerciții de simulare de criză se va contribui, de asemenea, la monitorizarea impactului noilor măsuri propuse asupra instituțiilor și a firmelor de investiții afectate. Se va permite, în special, evaluarea caracterului adecvat și a proporționalității unor astfel de măsuri în cazul instituțiilor și al firmelor de investiții mai mici.

- **Documentele explicative (în cazul directivelor)**

Propunerea nu necesită documente explicative în legătură cu transpunerea sa.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Deși OPCVM-urilor li se permite să investească atât în instrumente financiare derivate extrabursiere, cât și în instrumente financiare derivate tranzacționate la bursă, dispozițiile articolului 52 din Directiva OPCVM conțin limite de reglementare privind riscul de contraparte numai pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate extrabursiere, indiferent dacă instrumentele financiare derivate au fost compensate la nivel central. Pentru a se asigura alinierea la Regulamentul (UE) nr. 648/2012, pentru a se stabili condiții de concurență echitabile între instrumentele financiare derivate tranzacționate la bursă și cele extrabursiere și pentru a se reflecta mai bine rolul de reducere a riscurilor pe care îl au CPC-urile în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate, articolul 52 din Directiva OPCVM este modificat prin articolul 3 alineatul (2) din prezenta directivă, iar modificarea constă în eliminarea limitelor riscului de contraparte pentru toate tranzacțiile cu instrumente financiare derivate care sunt compensate la nivel central printr-o CPC autorizată sau recunoscută în temeiul Regulamentului (UE) nr. 648/2012. Pentru a se introduce noțiunea de CPC în Directiva OPCVM, articolul 3 alineatul (1) din prezenta directivă modifică articolul 2 alineatul (1) din Directiva UCTIS prin includerea definiției unui CPC prin trimitere încrucișată la definiția din Regulamentul (UE) nr. 648/2012.

Prezenta directivă introduce noi dispoziții și conține propuneri de modificare a câtorva articole din Directiva 2013/36/UE (Directiva privind cerințele de capital sau CRD) și, respectiv, Directiva (UE) 2019/2034 (Directiva privind firmele de investiții sau IFD), prin care instituțiile și, respectiv, firmele de investiții, precum și autoritățile lor competente sunt încurajate să abordeze în mod sistematic orice risc de concentrare excesivă care poate decurge din expunerile lor față de CPC-uri, reflectând obiectivul de politică mai larg al unei piețe mai sigure, mai solide, mai eficiente și mai competitive a serviciilor de compensare centrală în UE.

Articolul 81 din CRD, coroborat cu articolul 104 din CRD, ar putea fi deja utilizat în cadrul actual pentru abordarea concentrării excesive a expunerilor față de CPC-uri.

Prin modificările propuse, în CRD se pune totuși mai mult accentul pe gestionarea adecvată a expunerilor față de CPC-uri, sprijinindu-se astfel tranziția către o piață mai sigură, mai solidă, mai eficientă și mai competitivă a serviciilor de compensare centrală în UE. Prin modificările introduse se creează, de asemenea, cadrul necesar în contextul IFD. În acest context,

autoritățile competente sunt încurajate să examineze alinierea instituțiilor de credit și a firmelor de investiții la obiectivele de politică relevante ale Uniunii sau, în sens mai larg, la tendințele de tranziție legate de utilizarea structurii de conturi active în temeiul EMIR pe termen scurt, mediu și lung, astfel încât autoritățile competente să poată aborda preocupările legate de stabilitatea financiară care ar putea apărea din cauza dependenței excesive de anumite CPC-uri de importanță sistemică din țări terțe (CPC-uri de nivel 2).

Articolul 1 alineatele (1) și (2) din prezenta directivă modifică articolele 74 și 76 din CRD prin impunerea obligației ca instituțiile să includă riscul de concentrare rezultat din expunerile față de CPC-uri, în special față de cele care oferă servicii de importanță sistemică apreciabilă pentru Uniune sau pentru unul ori mai multe dintre statele membre ale acesteia, în strategiile și procesele aplicate de instituții pentru evaluarea nevoilor de capital intern, precum și a guvernantei interne adecvate. La articolul 76 din CRD se introduce, de asemenea, cerința ca organul de conducere să elaboreze planuri concrete de abordare a unor astfel de riscuri de concentrare. Prin articolul 2 alineatele (1) și (2) se propune modificarea similară a articolelor 26 și 29 din IFD în ceea ce privește firmele de investiții.

Pentru sprijinirea procesului de supraveghere și evaluare (SREP), articolul 1 alineatul (3) din prezenta directivă modifică articolul 81 din CRD prin introducerea cerinței ca autoritățile competente să evalueze și să monitorizeze în mod specific practicile instituțiilor în ceea ce privește gestionarea riscului lor de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărți centrale, precum și progresele înregistrate de instituții în ceea ce privește adaptarea la obiectivele de politică relevante ale Uniunii. Prin articolul 2 alineatul (3) din prezenta directivă se introduce o cerință similară la articolul 36 din IFD în ceea ce privește firmele de investiții.

Articolul 1 alineatul (4) din prezenta directivă modifică articolul 100 din CRD prin introducerea pentru ABE a mandatului de a emite orientări privind includerea uniformă a riscului de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărți centrale în testele de stres prudentiale.

Articolul 1 alineatul (5) din prezenta directivă modifică articolul 104 din CRD prin crearea posibilității ca autoritățile competente să abordeze mai ușor în mod specific riscul de concentrare rezultat din expunerile instituțiilor față de CPC-uri și prin adăugarea unei competențe concrete de supraveghere pentru abordarea acestui risc. Prin articolul 2 alineatul (4) din prezenta directivă se introduc dispoziții similare în contextul articolului 39 din IFD în ceea ce privește firmele de investiții.

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din [xxxx]

de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2013/36/UE și (UE) 2019/2034 în ceea ce privește tratamentul riscului de concentrare față de contrapărți centrale și al riscului de contraparte pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate compensate la nivel central

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 53 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Băncii Centrale Europene ⁽¹⁾,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Pentru a se asigura coerența cu Regulamentul (UE) nr. 648/2012 și buna funcționare a pieței interne, este necesar ca în Directiva 2009/65/CE să se stabilească un set uniform de norme pentru abordarea riscului de contraparte în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate efectuate de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), în cazul în care tranzacțiile au fost compensate de o CPC autorizată sau recunoscută în temeiul regulamentului menționat. Directiva 2009/65/CE impune limite de reglementare privind riscul de contraparte numai pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate extrabursiere, indiferent dacă instrumentele financiare derivate au fost compensate la nivel central. Întrucât mecanismele de compensare centrală diminuează riscul de contraparte inerent contractelor derivate, este necesar să se ia în considerare dacă un instrument financiar derivat a fost compensat la nivel central de o CPC autorizată sau recunoscută în temeiul regulamentului menționat și să se creeze condiții de concurență echitabile între instrumentele financiare derivate tranzacționate la bursă și instrumentele financiare derivate extrabursiere, atunci când se stabilesc limitele aplicabile ale riscului de contraparte. În scopuri de reglementare și de armonizare, este necesar, de asemenea, ca limitele riscului de contraparte să fie eliminate numai când contrapărțile utilizează CPC-uri care sunt autorizate într-un stat membru sau care sunt recunoscute, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 648/2012, în vederea prestării de servicii de compensare către membrii compensatori și clienții acestora.

- (2) Pentru a se contribui la obiectivele uniunii piețelor de capital, este necesar să se utilizeze în mod eficient CPC-urile și, astfel, să se abordeze anumite impedimente din Directiva 2009/65/CE în ceea ce privește recurgerea la compensarea centrală și să se ofere clarificări în Directivele 2013/36/UE și (UE) 2019/2034. Dependența excesivă a sistemului financiar al Uniunii de CPC-uri de importanță sistemică din țări terțe (CPC-uri de nivel 2) ar putea genera preocupări legate de stabilitatea financiară, fiind necesar ca acestea să fie abordate în mod corespunzător. Prin urmare, pentru a se asigura stabilitatea financiară în Uniune și pentru a se diminua în mod adecvat posibilele riscuri de contagiune în tot sistemul financiar al Uniunii, ar trebui introduse măsuri corespunzătoare prin care să se încurajeze identificarea, gestionarea și monitorizarea riscului de concentrare rezultat din expunerile față de CPC-uri. În acest context, Directivele 2013/36/UE și (UE) 2019/2034 ar trebui modificate pentru a se încuraja instituțiile și firmele de investiții să ia măsurile necesare pentru a-și adapta modelul de afaceri, astfel încât să asigure coerența cu noile cerințe de compensare introduse prin revizuirea Regulamentului (UE) nr. 648/2012 și să își îmbunătățească, în general, practicile de gestionare a riscurilor, luând în considerare, de asemenea, natura, dimensiunea și complexitatea activităților lor de piață. Deși pot deja să impună cerințe de fonduri proprii suplimentare pentru riscurile care nu sunt acoperite sau nu sunt acoperite în mod adecvat de cerințele de capital existente, autoritățile competente ar trebui să fie mai bine echipate cu noi instrumente și competențe mai detaliate în cadrul pilonului 2, pentru a putea să ia măsuri potrivite și decisive pe baza concluziilor evaluărilor pe care le-au efectuat în scopuri de supraveghere.
- (3) Prin urmare, Directivele 2009/65/CE, 2013/36/UE și (UE) 2019/2034 ar trebui modificate în consecință.
- (4) Întrucât obiectivele prezentei directive, și anume asigurarea faptului că instituțiile de credit, firmele de investiții și autoritățile lor competente monitorizează și diminuează în mod corespunzător riscul de concentrare rezultat din expuneri față de CPC-uri de nivel 2 care oferă servicii de importanță sistemică apreciabilă și eliminarea limitelor riscului de contraparte pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate care sunt compensate central de o CPC autorizată sau recunoscută în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 648/2012, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea sau efectele lor, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Modificări aduse Directivei 2009/65/CE

Directiva 2009/65/CE se modifică după cum urmează:

- (1) La articolul 2 alineatul (1) se adaugă următoarea literă (u):

„(u) «contraparte centrală» («CPC») înseamnă o CPC, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului^{*2}.

^{*2} Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).”

(2) Articolul 52 se modifică după cum urmează:

(a) la alineatul (1) al doilea paragraf, formula introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„Expunerea la riscul de contraparte al OPCVM-ului într-o tranzacție cu instrumente financiare derivate care nu este compensată central printr-o CPC autorizată în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 sau recunoscută în conformitate cu articolul 25 din regulamentul menționat nu poate depăși fie:”;

(b) alineatul (2) se modifică după cum urmează:

(i) primul paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„Statele membre pot ridica limita de 5 % prevăzută la alineatul (1) primul paragraf până la maximum 10 %. În acest caz, totuși, valoarea totală a valorilor mobiliare și a instrumentelor pieței monetare deținute de OPCVM în fiecare dintre emitenții în care investește peste 5 % din activele sale nu poate depăși 40 % din valoarea activelor sale. Această limită nu se aplică depozitelor și tranzacțiilor asupra instrumentelor derivate cu instituții financiare care fac obiectul unei supravegheri prudențiale.”;

(ii) la al doilea paragraf, litera (c) se înlocuiește cu următorul text:

„(c) expunerile rezultate din tranzacții desfășurate cu entitatea respectivă și având ca obiect instrumente financiare derivate care nu sunt compensate central printr-o CPC autorizată în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 sau recunoscută în conformitate cu articolul 25 din regulamentul menționat.”

Articolul 2

Modificări aduse Directivei 2013/36/UE

Directiva 2013/36/UE se modifică după cum urmează:

(1) La articolul 74 alineatul (1), [litera (b)] se înlocuiește cu următorul text:

„[(b)] procese eficace de identificare, gestionare, monitorizare și raportare a riscurilor la care sunt sau ar putea fi expuse pe termen scurt, mediu și lung, inclusiv a riscurilor de mediu, sociale și de governanță, precum și a riscului de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărți centrale, ținând seama de condițiile prevăzute la articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului^{*1};

*1 Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).”

(2) La articolul 76 alineatul (2) se adaugă următorul paragraf:

„Statele membre se asigură că organul de conducere elaborează planuri specifice și obiective cuantificabile în conformitate cu proporțiile stabilite în conformitate cu articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 pentru a monitoriza și a aborda riscul de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărțile centrale care oferă servicii de importanță sistemică apreciabilă pentru Uniune sau pentru unul ori mai multe dintre statele membre ale acesteia.”

(3) La articolul 81 se adaugă următorul paragraf:

„Autoritățile competente evaluează și monitorizează evoluțiile practicilor instituțiilor în ceea ce privește gestionarea riscului de concentrare rezultat pentru acestea din expunerile față de contrapărți centrale, inclusiv planurile elaborate în conformitate cu articolul 76 alineatul (2) din prezenta directivă, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește adaptarea modelelor de afaceri ale instituțiilor la obiectivele de politică relevante ale Uniunii, ținând seama de cerințele prevăzute la articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012.”

(4) La articolul 100, se adaugă următorul alineat [(5)]:

„[(5)] ABE, în conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, în coordonare cu ESMA, în conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) nr. 1095/2010, elaborează orientări pentru a asigura o metodologie coerentă de integrare a riscului de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărți centrale în testele de stres prudentiale.”

(5) Articolul 104 alineatul (1) se modifică după cum urmează:

(a) partea introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„În sensul articolului 97, al articolului 98 alineatul (1) litera (b), al articolului 98 alineatele (4), (5) și (9), al articolului 101 alineatul (4) și al articolului 102 din prezenta directivă și al aplicării Regulamentului (UE) nr. 575/2013, autoritățile competente au cel puțin următoarele competențe:”;

(b) se adaugă următoarea literă [(n)]:

„[(n)] de a cere instituțiilor să reducă expunerile față de o contraparte centrală sau să realinieze expunerile din conturile lor de compensare în conformitate cu articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012, în cazul în care autoritatea competentă consideră că există un risc de concentrare excesiv față de contraparta centrală respectivă.”

Articolul 3

Modificări aduse Directivei (UE) 2019/2034

Directiva (UE) 2019/2034 se modifică după cum urmează:

(1) La articolul 26 alineatul (1), litera (b) se înlocuiește cu următorul text:

„(b) procese eficiente de identificare, gestionare, monitorizare și raportare a riscurilor la care sunt sau pot fi expuse firmele de investiții respective sau a riscurilor pe care acestea le prezintă sau le pot prezenta pentru alții, inclusiv a riscului de concentrare rezultat din

expunerile față de contrapărți centrale, ținând seama de condițiile prevăzute la articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012;”.

(2) Articolul 29 alineatul (1) se modifică după cum urmează:

(a) se adaugă următoarea literă (e):

„(e) sursele și efectele semnificative ale riscului de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărți centrale și orice impact semnificativ asupra fondurilor proprii.”;

(b) se adaugă următorul paragraf:

„În sensul literei (e) de la primul paragraf, statele membre se asigură că organul de conducere elaborează planuri specifice și obiective cuantificabile în conformitate cu proporțiile stabilite în conformitate cu articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 pentru a monitoriza și a aborda riscul de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărțile centrale care oferă servicii de importanță sistemică apreciabilă pentru Uniune sau pentru unul ori mai multe dintre statele membre ale acesteia.”

(3) La articolul 36 alineatul (1) se adaugă următorul paragraf:

„În sensul literei (a) de la primul paragraf, autoritățile competente evaluează și monitorizează evoluțiile practicilor firmelor de investiții în ceea ce privește gestionarea riscului de concentrare rezultat pentru acestea din expunerile față de contrapărți centrale, inclusiv planurile elaborate în conformitate cu articolul 29 alineatul (1) litera (e) din prezenta directivă, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește adaptarea modelelor de afaceri ale firmelor de investiții la obiectivele de politică relevante ale Uniunii, ținând seama de cerințele prevăzute la articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012.”

(4) Articolul 39 alineatul (2) se modifică după cum urmează:

(a) partea introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„În sensul articolului 29 litera (e), al articolului 36, al articolului 37 alineatul (3) și al articolului 39 din prezenta directivă și al aplicării Regulamentului (UE) nr. 575/2013, autoritățile competente au cel puțin următoarele competențe:”;

(b) se adaugă următoarea literă (n):

„(n) de a impune instituțiilor să reducă expunerile față de o contraparte centrală sau să realinieze expunerile din conturile lor de compensare în conformitate cu articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012, în cazul în care autoritatea competentă consideră că există un risc de concentrare excesiv față de contraparte centrală respectivă.”

Articolul 4

Transpunere

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive la ... [OP: vă rugăm să

introduceți data = 12 luni de la data intrării în vigoare a regulamentului de revizuire a EMIR] cel mai târziu. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul acestor acte.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 5

Intrare în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 6

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Comisie,
Președinta
Ursula VON DER LEYEN*